Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ
ELEANOR SHARPSTON
της 16ης Ιουλίου 2015 [1]

Υπόθεση C-73/14

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής

«Υποβολή γραπτής δηλώσεως εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Επιτροπή προς το Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας — Άρθρα 13, παράγραφος 2, 16, παράγραφος 1, και 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ — Άρθρα 218, παράγραφος 9, και 335 ΣΛΕΕ — Εξωτερική εκπροσώπηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Παραβίαση των προνομίων του Συμβουλίου — Καλόπιστη συνεργασία — Άρθρο 263 ΣΛΕΕ — Παραδεκτό»

1. Στις 29 Νοεμβρίου 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε στο Διεθνές Δικαστήριο για το Δίκαιο της Θάλασσας (στο εξής: ΔΔΔΘ) γραπτή δήλωση εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Ένωση) σχετικά με συμβουλευτική γνωμοδότηση την οποία επρόκειτο να εκδώσει το εν λόγω δικαστήριο.

2. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζητεί να ακυρωθεί η «απόφαση της Επιτροπής της 29ης Νοεμβρίου 2013» για την υποβολή της σχετικής δηλώσεως. Υποστηριζόμενο από ορισμένα κράτη μέλη, το Συμβούλιο διατείνεται στην ουσία ότι η Επιτροπή έπρεπε να ζητήσει και να λάβει την έγκρισή του πριν από την υποβολή της γραπτής δηλώσεως στο ΔΔΔΘ. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, παραλείποντας να το πράξει, η Επιτροπή παρέβη τόσο το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ και/ή το άρθρο 16 ΣΕΕ (πρώτο και δεύτερο σκέλος, αντίστοιχα, του πρώτου λόγου ακυρώσεως) όσο και την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας (δεύτερος λόγος ακυρώσεως). Από την πλευρά της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ήταν αρμόδια να υποβάλει την εν λόγω δήλωση χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου, καθώς και ότι συνεργάστηκε πλήρως με το Συμβούλιο.

3. Κατά συνέπεια, το βασικό ζήτημα αντιδικίας αφορά το ποιο θεσμικό όργανο της Ένωσης έχει το καθήκον να αποφασίζει όσον αφορά τη θέση της Ένωσης ενώπιον δικαιοδοτικού οργάνου που συγκροτήθηκε βάσει διεθνούς συμφωνίας στην οποία η Ένωση αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος.

4. Θα εξετάσω σε εύθετο χρόνο τις διάφορες πτυχές αυτού του λίαν σημαντικού ζητήματος, πλην όμως θεωρώ ότι η προσφυγή του Συμβουλίου είναι όντως απαράδεκτη και για αυτόν και μόνο τον λόγο θα πρέπει να απορριφθεί.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

Δίκαιο που διέπει το ΔΔΔΘ

5. Η Ένωση, μαζί με τα κράτη μέλη της, είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (στο εξής: Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας)[2].

6. Το ΔΔΔΘ συγκροτήθηκε και διέπεται από τη Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, και ειδικότερα από το παράρτημά της VI, όπου περιλαμβάνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του.

7. Το άρθρο 16 του Κανονισμού Λειτουργίας του ΔΔΔΘ απαιτεί από το ΔΔΔΘ να θεσπίσει τους διαδικαστικούς του κανόνες. Το άρθρο 20 ορίζει ότι στο ΔΔΔΘ μπορούν να προσφεύγουν τα συμβαλλόμενα μέρη.

8. Σύμφωνα με το άρθρο 133 των διαδικαστικών κανόνων του ΔΔΔΘ, το οποίο έχει εφαρμογή στη γνωμοδοτική διαδικασία του τμήματος διευθετήσεως διαφορών βυθού του ΔΔΔΘ, τα συμβαλλόμενα μέρη της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας καλούνται από το ΔΔΔΘ να υποβάλουν γραπτές δηλώσεις επί του(ων) ζητήματος(ων) που ανακύπτουν κατόπιν αιτήσεως για την έκδοση συμβουλευτικής γνωμοδοτήσεως.

9. Το άρθρο 138, παράγραφος 1, των διαδικαστικών κανόνων του ΔΔΔΘ ορίζει ότι το ΔΔΔΘ μπορεί «να εκδίδει συμβουλευτική γνωμοδότηση επί νομικού ζητήματος εφόσον διεθνής συμφωνία η οποία σχετίζεται με τους σκοπούς της [Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας] προβλέπει ειδικά την υποβολή σχετικού αιτήματος ενώπιον του [ΔΔΔΘ]». Το άρθρο 138, παράγραφος 3, ορίζει ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, το ΔΔΔΘ «εφαρμόζει, τηρουμένων των αναλογιών, τα άρθρα 133 έως 137».

Δίκαιο της Ένωσης

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

10. Το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ ορίζει: «Κάθε θεσμικό όργανο δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από τις Συνθήκες, σύμφωνα με τις διαδικασίες, τους όρους και τους σκοπούς τους οποίους προβλέπουν. Τα θεσμικά όργανα συνεργάζονται μεταξύ τους καλή τη πίστει».

11. Η δεύτερη περίοδος του άρθρου 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ ορίζει ότι το Συμβούλιο «[α]σκεί καθήκοντα χάραξης πολιτικών και συντονισμού σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι Συνθήκες». Το υπόλοιπο του άρθρου 16 θεσπίζει τους γενικούς κανόνες που διέπουν τη λειτουργία του Συμβουλίου. Ειδικότερα, το άρθρο 16, παράγραφος 3, προβλέπει ότι, «[π]λην των περιπτώσεων για τις οποίες οι Συνθήκες ορίζουν άλλως, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία».

12. Το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ ορίζει:

«Η Επιτροπή προάγει το κοινό συμφέρον της Ένωσης και αναλαμβάνει τις κατάλληλες πρωτοβουλίες για τον σκοπό αυτόν. Μεριμνά για την εφαρμογή των Συνθηκών καθώς και των μέτρων που θεσπίζονται βάσει αυτών από τα θεσμικά όργανα. Επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. […] Ασκεί συντονιστικά, εκτελεστικά και διαχειριστικά καθήκοντα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν οι Συνθήκες. Εξασφαλίζει την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης, πλην της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και άλλων περιπτώσεων που προβλέπονται στις Συνθήκες. […]»

2 — Υπογραφείσα στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982, 1833 UNTS 3. Η Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας τέθηκε σε ισχύ στις 16 Δεκεμβρίου 1994. Βλ. απόφαση 98/392/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1998, για τη σύναψη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, της 10ης Δεκεμβρίου 1982, και της συμφωνίας σχετικά με την εκτέλεση του τμήματος XI της εν λόγω συμβάσεως, της 28ης Ιουλίου 1994 (ΕΕ L 179, σ. 1).

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

13. Η εξωτερική δράση της Ένωσης ρυθμίζεται από το πέμπτο μέρος της ΣΛΕΕ, ο τίτλος V του οποίου αφορά τις διεθνείς συμφωνίες. Στον τίτλο αυτόν, τα άρθρα 216 και 217 ΣΛΕΕ παρέχουν στην Ένωση τη δυνατότητα να συνάπτει συμφωνίες με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς, και το άρθρο 218 ΣΛΕΕ καθορίζει τη διαδικασία διαπραγματεύσεως και συνάψεως των συμφωνιών αυτών. Οι σχετικές διατάξεις του έχουν ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του άρθρου 207 [κοινή εμπορική πολιτική], για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη των συμφωνιών μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών ακολουθείται η εξής διαδικασία:

2. Το Συμβούλιο εγκρίνει την έναρξη διαπραγματεύσεων, εκδίδει οδηγίες διαπραγμάτευσης, επιτρέπει την υπογραφή και συνάπτει τις συμφωνίες.

3. Η Επιτροπή […] υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο εκδίδει απόφαση που επιτρέπει την έναρξη διαπραγματεύσεων και ορίζει […] τον διαπραγματευτή […] της Ένωσης.

4. Το Συμβούλιο μπορεί να απευθύνει οδηγίες στον διαπραγματευτή […].

5. Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση του διαπραγματευτή, εκδίδει απόφαση που επιτρέπει την υπογραφή της συμφωνίας […]

6. Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση του διαπραγματευτή, εκδίδει απόφαση για τη σύναψη της συμφωνίας.

7. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 5, 6 και 9, το Συμβούλιο μπορεί, κατά τη σύναψη συμφωνίας, να εξουσιοδοτεί τον διαπραγματευτή να εγκρίνει εξ ονόματος της Ένωσης τις τροποποιήσεις της συμφωνίας, εφόσον η συμφωνία προβλέπει ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να θεσπισθούν με απλοποιημένη διαδικασία ή μέσω οργάνου που συνιστάται με την εν λόγω συμφωνία. Το Συμβούλιο μπορεί να εξαρτά την εξουσιοδότηση αυτή από ειδικούς όρους.

8. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Ωστόσο, [σε συγκεκριμένες περιστάσεις], το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα.

9. Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής […], εκδίδει απόφαση για […] τον καθορισμό των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

10. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται αμέσως και πλήρως σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

11. [Η παράγραφος αυτή αφορά τη διαδικασία που ακολουθείται για την έκδοση γνωμοδοτήσεως από το Δικαστήριο ως το αν σχεδιαζόμενη συμφωνία είναι συμβατή με τις Συνθήκες και ως προς τις επιπτώσεις μιας αρνητικής γνωμοδοτήσεως].»

14. Το πρώτο, το δεύτερο και το έκτο εδάφιο του άρθρου 263 ΣΛΕΕ ορίζουν:

«Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ελέγχει τη νομιμότητα των νομοθετικών πράξεων, [των] πράξεων του Συμβουλίου, της Επιτροπής, και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, εκτός των συστάσεων και γνωμών, και των πράξεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που παράγουν νομικά αποτελέσματα έναντι τρίτων. Ελέγχει επίσης τη νομιμότητα των πράξεων των λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης που προορίζονται να παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων.

Για τον σκοπό αυτό, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί προσφυγών που ασκούνται από κράτος μέλος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, λόγω αναρμοδιότητος, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως των Συνθηκών ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας.

[…]

Οι προσφυγές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως.»

15. Το άρθρο 264 ΣΛΕΕ ορίζει ότι, αν η προσφυγή είναι βάσιμη, το Δικαστήριο κηρύσσει την προσβαλλομένη πράξη άκυρη και προσδιορίζει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, τα αποτελέσματα της ακυρωθείσας πράξεως που θεωρούνται οριστικά.

16. Το άρθρο 335 ΣΛΕΕ ορίζει: «Η Ένωση έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες στα νομικά πρόσωπα δύναται ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου. Προς τον σκοπό αυτόν, η Ένωση αντιπροσωπεύεται από την Επιτροπή. Ωστόσο, η Ένωση αντιπροσωπεύεται από το κάθε θεσμικό όργανο, δυνάμει της διοικητικής αυτονομίας του, για τα θέματα που αφορούν την αντίστοιχη λειτουργία του».

Συμφωνία ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ

17. Με την απόφαση 98/414/ΕΚ[3] του Συμβουλίου, η Ένωση συνήψε τη συμφωνία για την εφαρμογή των διατάξεων της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας σχετικά με τη διατήρηση και τη διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτομένων αποθεμάτων ιχθύων και των αποθεμάτων άκρως μεταναστευτικών ιχθύων (στο εξής: Συμφωνία ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ). Το άρθρο 3 της αποφάσεως 98/414 ορίζει:

«Όταν η Κοινότητα κινεί μια διαδικασία επίλυσης διαφορών, ως προβλέπεται από τη [Συμφωνία ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ], αντιπροσωπεύεται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή συμβουλεύεται πριν από κάθε ενέργεια τα κράτη μέλη λαμβάνοντας υπόψη τις περιοριστικές διαδικαστικές προθεσμίες.»

18. Το ΔΔΔΘ είναι ένα από τα δικαιοδοτικά όργανα ενώπιον των οποίων δύναται να κινηθούν τέτοιες διαδικασίες.

3 — Απόφαση 98/414/ΕΚ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1998, για την επικύρωση από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα της συμφωνίας για την εφαρμογή των διατάξεων της [Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας], οι οποίες αφορούν τη διατήρηση και τη διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτομένων αποθεμάτων ιχθύων και των αποθεμάτων άκρως μεταναστευτικών ιχθύων (ΕΕ L 189, σ. 14).

Οργανισμός και Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου

19. Το άρθρο 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Οργανισμός) ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι το έγγραφο της προσφυγής «[…] πρέπει να συνοδεύεται, όπου απαιτείται, από την πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση […]».

20. Τα άρθρα 120 και 122 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου απαιτούν το δικόγραφο της προσφυγής να αναφέρει, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο της διαφοράς και τα αιτήματα του προσφεύγοντος και να συνοδεύεται ειδικά από την πράξη της οποίας ζητείται η ακύρωση.

21. Το άρθρο 150 ορίζει ότι «[τ]ο Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αυτεπαγγέλτως, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τους διαδίκους και τον γενικό εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη επί των λόγων απαραδέκτου δημοσίας τάξεως».

Ιστορικό της διαφοράς

22. Στις 28 Μαρτίου 2013 η Υποπεριφερειακή Επιτροπή Αλιείας (στο εξής: ΥΕΑ), ένας διακυβερνητικός οργανισμός για τη συνεργασία στην αλιεία ο οποίος ιδρύθηκε με τη Σύμβαση της 29ης Μαρτίου 1995 μεταξύ του Πράσινου Ακρωτηρίου, της Γκάμπια, της Γουινέας, της Γουινέας Μπισσάου, της Μαυριτανίας, της Σενεγάλης και της Σιέρρα Λεόνε[4], υπέβαλε στο ΔΔΔΘ αίτηση συμβουλευτικής γνωμοδοτήσεως. Η Ένωση έχει συνάψει συμφωνίες αλιευτικής συμπράξεως με πέντε από τα κράτη της ΥΕΑ και με δύο εξ αυτών έχει υπογράψει πρωτόκολλα παροχής προσβάσεως στην αλιεία με αντάλλαγμα την παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής.

23. Η αίτηση αυτή, η οποία πρωτοκολλήθηκε ως υπόθεση αριθ. 21, είχε ως αντικείμενο ζητήματα τα οποία στην ουσία αφορούσαν τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και την ευθύνη των κρατών σημαίας, των διεθνών οργανισμών και των παράκτιων κρατών σε υποθέσεις παράνομης, λαθραίας και άναρχης (στο εξής: ΠΛΑ) αλιείας προκειμένου να διασφαλιστεί η αειφόρος διαχείριση των κοινών αποθεμάτων και των αποθεμάτων κοινού ενδιαφέροντος.

24. Στις 24 Μαΐου 2013 το ΔΔΔΘ κάλεσε τα συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας να καταθέσουν το αργότερο στις 29 Νοεμβρίου 2013 τις γραπτές τους δηλώσεις επί των υποβληθέντων ερωτημάτων και αποφάσισε τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας.

25. Εντός του Συμβουλίου, η αίτηση συμβουλευτικής γνωμοδοτήσεως είχε συζητηθεί σε διάφορες περιπτώσεις στο πλαίσιο δύο ομάδων εργασίας: αφενός, στην ομάδα εργασίας για το δίκαιο της θάλασσας (στο εξής: COMAR), ουσιαστικά για ζητήματα σχετικά με την δικαιοδοσία και το παραδεκτό· και αφετέρου, στην ομάδα εργασίας για την εσωτερική και εξωτερική αλιευτική πολιτική (στο εξής: FISH), όσον αφορά την ουσία των ερωτημάτων. Κατά τις αρχικές συζητήσεις στην COMAR μεταξύ Απριλίου και Ιουλίου του 2013, η Επιτροπή ανέφερε ότι οι υπηρεσίες της εξέταζαν το αν η Ένωση πρέπει να παρέμβει στην υπόθεση αριθ. 21 και δεσμεύθηκε να διαβουλευθεί προσηκόντως με το Συμβούλιο.

4 — Η σύμβαση του 1985, η οποία υπογράφτηκε στο Ντακάρ, τροποποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 1993 στην Πραΐα, στο Πράσινο Ακρωτήριο. Το κείμενο της συμβάσεως, όπως τροποποιήθηκε, είναι διαθέσιμο μόνο στα γαλλικά στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://spcsrp.org/Documents.

26. Στις 5 Αυγούστου 2013 η Επιτροπή έλαβε τη ρητή απόφαση [5] να υποβάλει γραπτές δηλώσεις εξ ονόματος της Ένωσης στο ΔΔΔΘ για την υπόθεση αριθ. 21 και να μετάσχει στην προφορική διαδικασία (άρθρο 1). Ανέθεσε δε στη νομική της υπηρεσία την εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως (άρθρο 2). Στην απόφαση αυτή, η αιτιολογική σκέψη 9 ανέφερε το άρθρο 335 ΣΛΕΕ ως τη νομική βάση για τη συμμετοχή της Επιτροπής εξ ονόματος της Ένωσης και η αιτιολογική σκέψη 11 διευκρίνιζε ότι, σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η Επιτροπή θα ενημέρωνε το Συμβούλιο μέσω της αρμόδιας ομάδας του εργασίας.

27. Κατά τις συνεδριάσεις της FISH στις 12 Σεπτεμβρίου 2013 και της COMAR στις 17 Σεπτεμβρίου 2013, η Επιτροπή επανέλαβε ότι επρόκειτο να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις εξ ονόματος της Ένωσης και υποστήριξε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 335 ΣΛΕΕ, δεν ήταν αναγκαία η εκ των προτέρων έγκριση του Συμβουλίου για να δράσει η Επιτροπή. Κατά τη συνεδρίαση της FISH, η Προεδρία του Συμβουλίου σημείωσε ότι το Συμβούλιο θα έπρεπε να εγκρίνει το περιεχόμενο της προτάσεως που επρόκειτο να υποβληθεί εξ ονόματος της Ένωσης και κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο σχέδιο γραπτής δηλώσεως το αργότερο μέχρι το τέλος του Οκτωβρίου του 2013.

28. Στις 22 Οκτωβρίου 2013 η Επιτροπή απέστειλε στις ομάδες εργασίας του Συμβουλίου ένα πρώτο έγγραφο εργασίας στο οποίο περιγράφονταν οι βασικές κατευθύνσεις του κειμένου που επρόκειτο να υποβληθεί στο ΔΔΔΘ. Η εισαγωγική παράγραφος του εν λόγω εγγράφου παρέπεμπε στην απόφαση της 5ης Αυγούστου 2013 με την οποία η Επιτροπή είχε αποφασίσει να υποβάλει παρατηρήσεις εξ ονόματος της Ένωσης στην υπόθεση αριθ. 21, επαναλαμβάνοντας ότι οι ομάδες εργασίας του Συμβουλίου θα ενημερώνονταν σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας. Η Επιτροπή υπογράμμιζε επίσης ότι θα λάμβανε πλήρως υπόψη τις οποιεσδήποτε συστάσεις και συμβουλές των κρατών μελών προκειμένου να καταστήσει όσο το δυνατόν πιο ισχυρή τη θέση της Ένωσης.

29. Το έγγραφο αυτό εξετάστηκε από τις FISH και COMAR στις 24 και 30 Οκτωβρίου 2013 αντίστοιχα, οπότε η Επιτροπή επανέλαβε ότι δεν επρόκειτο να υποβάλει οποιοδήποτε σχέδιο δηλώσεως για την εκ των προτέρων έγκριση του Συμβουλίου. Αναθεωρημένες εκδόσεις του εγγράφου συζητήθηκαν κατά τις συνεδριάσεις της FISH στις 15 και 22 Νοεμβρίου 2013. Στις 27 Νοεμβρίου 2013 η Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων (στο εξής: Coreper) συζήτησε το ζήτημα, βάσει εκθέσεως που είχε προετοιμάσει η FISH. Οι αντιπροσωπείες των κρατών μελών και η Προεδρία επέμειναν ότι, σύμφωνα με τα κατά το άρθρο 16 ΣΕΕ καθήκοντά του χαράξεως πολιτικών, στο Συμβούλιο απόκειται να αποφασίσει αν η Ένωση πρέπει να υποβάλει παρατηρήσεις και, αν ναι, να εγκρίνει το περιεχόμενό τους. Εξάλλου, αν το Συμβούλιο δεν είχε τη δυνατότητα να εγκρίνει οποιαδήποτε θέση όσον αφορά την υποβολή δηλώσεως εξ ονόματος της Ένωσης, δεν θα υπήρχε θέση της Ένωσης και δεν θα μπορούσε να υποβληθεί οποιαδήποτε πρόταση. Η Επιτροπή υπογράμμισε ότι δεν απαιτείται η έγκριση του Συμβουλίου και ότι η ίδια θα υπέβαλλε τη γραπτή δήλωση στο ΔΔΔΘ.

30. Στις 29 Νοεμβρίου 2013 η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τα σχόλια ορισμένων κρατών μελών, υπέβαλε τη γραπτή δήλωση εξ ονόματος της Ένωσης και κοινοποίησε αντίγραφό της στη Γραμματεία του Συμβουλίου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Μεταξύ της 18ης και της 29ης Νοεμβρίου 2013, υπό την ιδιότητά τους ως συμβαλλόμενων μερών στη Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας επτά κράτη μέλη υπέβαλαν γραπτές δηλώσεις τους στο ΔΔΔΘ.

31. Ακολούθως, μετά την άσκηση της προσφυγής στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή υπέβαλε ακόμη μία γραπτή δήλωση στις 13 Μαρτίου 2014 στο πλαίσιο ενός δεύτερου γύρου έγγραφης διαδικασίας και έλαβε μέρος στην προφορική διαδικασία η οποία διεξήχθη από τις 2 έως τις 5 Σεπτεμβρίου 2014. Το ΔΔΔΘ εξέδωσε τη γνωμοδότησή του στις 2 Απριλίου 2015.

5 — Απόφαση C(2013) 4989 τελικό (μη δημοσιευθείσα, στο εξής: απόφαση της 5ης Αυγούστου 2013).

Διαδικασία, λόγοι ακυρώσεως και αιτήματα των διαδίκων

32. Με την προσφυγή που άσκησε στις 10 Φεβρουαρίου 2014, το Συμβούλιο προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως. Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το καθήκον αποφάνσεως σχετικά με τη θέση της Ένωσης σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες εμπίπτει στην αρμοδιότητά του σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ ή, εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο διατείνεται ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει την προηγούμενη έγκρισή του πριν διαβιβάσει γραπτή δήλωση εξ ονόματος της Ένωσης στο ΔΔΔΘ. Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, το Συμβούλιο κατηγορεί την Επιτροπή ότι παρέβλεψε την υποχρέωση αμοιβαίας καλόπιστης συνεργασίας που προβλέπεται από το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ.

33. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο να «ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 29ης Νοεμβρίου 2013 να υποβάλει "Γραπτή δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξ ονόματος της [Ένωσης]" στο [ΔΔΔΘ] στην υπόθεση [αριθ.] 21» και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα. Διευκρινίζει δε ότι δεν ζητεί την ακύρωση της δηλώσεως της Επιτροπής.

34. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή και να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα. Επικουρικά, ζητεί από το Δικαστήριο να διατηρήσει τα αποτελέσματα της αποφάσεώς της μέχρι την έκδοση νέας αποφάσεως εντός ευλόγου χρόνου.

35. Η Αυστριακή, η Τσεχική, η Φινλανδική, η Γαλλική, η Ελληνική, η Λιθουανική, η Ολλανδική και η Ισπανική Κυβέρνηση κατέθεσαν υπομνήματα παρεμβάσεως υπέρ του Συμβουλίου. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 14ης Απριλίου 2015, ανέπτυξαν τις προφορικές τους παρατηρήσεις οι εκπρόσωποι των διαδίκων, η Τσεχική, η Γαλλική, η Ολλανδική και η Ισπανική Κυβέρνηση καθώς και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου (επίσης η τελευταία τάχθηκε υπέρ του Συμβουλίου). Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο δήλωσε ότι, σε περίπτωση ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν αντιτίθεται στο αίτημα της Επιτροπής να διατηρηθούν τα αποτελέσματα της αποφάσεώς της μέχρι την έκδοση νέας αποφάσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τέθηκαν επίσης ζητήματα παραδεκτού.

Ανάλυση

36. Όπως προανέφερα, θεωρώ ότι η προσφυγή του Συμβουλίου είναι απαράδεκτη —για λόγους που θα παραθέσω κατωτέρω και αφορούν την έλλειψη εμπροθέσμως προσβληθείσας πράξεως δεκτικής προσφυγής. Το παραδεκτό προσφυγής είναι ζήτημα το οποίο εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο[6]. Κατά κανόνα, και εντελώς λογικά, πρέπει να εξετάζεται πριν από την εξέταση της ουσίας της υποθέσεως. Ωστόσο, μερικές φορές το συγκεκριμένο ζήτημα παρακάμφθηκε όταν, μολονότι το παραδεκτό της προσφυγής ήταν αμφίβολο, το Δικαστήριο θεώρησε επιθυμητό να αποφανθεί επί της ουσίας[7].

37. Δεν προτείνω την υιοθέτηση αυτής της πρακτικής στην παρούσα υπόθεση, επειδή θεωρώ ότι οι κανόνες περί του παραδεκτού πρέπει να εφαρμόζονται ομοιόμορφα και όχι κατά το δοκούν. Πάντως, αναγνωρίζω ότι οι διάδικοι επιθυμούν την έκδοση σαφούς αποφάσεως επί του σημαντικού ζητήματος της εκτάσεως των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων και υποχρεώσεών τους, όπως αυτές καθορίζονται από τις Συνθήκες, σε μια κατάσταση όπως αυτή στην οποία ανεφύη η ένδικη διαφορά. Ως εκ τούτου, θα έλθω στα ζητήματα αυτά αφού πρώτα εκθέσω τη συλλογιστική μου επί του παραδεκτού, η οποία θεωρώ ότι πρέπει να υπερισχύσει.

6 — Βλ., για παράδειγμα, απόφαση Ισπανία κατά Συμβουλίου (C-141/05, EU:C:2007:653, σκέψη 29).

7 — Βλ., για παράδειγμα, απόφαση Γαλλία κατά Επιτροπής (C-233/02, EU:C:2004:173, σκέψη 26)· βλ., επίσης, παρατηρήσεις του γενικού εισαγγελέα F. Jacobs στις προτάσεις του επί της υποθέσεως Ιταλία κατά Επιτροπής (C-301/03, EU:C:2005:550, σημεία 61 έως 81).

Επί του παραδεκτού

38. Η προσφυγή του Συμβουλίου στηρίζεται στα άρθρα 263 και 264 ΣΛΕΕ· το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο τον έλεγχο νομιμότητας μιας πράξεως της Επιτροπής και την ακύρωση της πράξεως αυτής. Σε μια τέτοια δίκη έχουν εφαρμογή το άρθρο 21 του Οργανισμού και τα άρθρα 120 και 122 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

39. Με την προσφυγή του, το Συμβούλιο ζητεί την ακύρωση της «αποφάσεως της Επιτροπής της 29ης Νοεμβρίου 2013» να υποβάλει γραπτή δήλωση στο ΔΔΔΘ εξ ονόματος της Ένωσης στην υπόθεση αριθ. 21. Η προσφυγή δεν συνοδεύεται από αυτή την «απόφαση» σε οποιαδήποτε μορφή, αλλά μόνο από στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η γραπτή δήλωση πράγματι υποβλήθηκε στο ΔΔΔΘ στις 29 Νοεμβρίου 2013 και ότι το Συμβούλιο ενημερώθηκε την ίδια ημέρα σχετικά με την υποβολή.

40. Ωστόσο, η πράξη της οποίας την ακύρωση ζητεί το Συμβούλιο είναι ρητά και αποκλειστικά η απόφαση να υποβληθεί γραπτή δήλωση. Το Συμβούλιο ρητά αναφέρει, τόσο σε υποσημείωση του αιτήματος της προσφυγής του όσο και εκ νέου στο υπόμνημά του απαντήσεως, ότι δεν ζητεί την ακύρωση της δηλώσεως της Επιτροπής στο ΔΔΔΘ.

41. Αν στις 29 Νοεμβρίου 2013 η Επιτροπή πράγματι έλαβε την απόφαση να υποβάλει γραπτή δήλωση, θα πρόκειται μόνο για σιωπηρή απόφαση, επειδή δεν αποδείχθηκε ότι η εν λόγω απόφαση αποτυπώθηκε σε οποιοδήποτε έγγραφο ή έστω διατυπώθηκε προφορικά.

42. Πάντως, κατά την άποψή μου, είναι σαφές ότι δεν ελήφθη τέτοια απόφαση. Στις 5 Αυγούστου 2013 η Επιτροπή όντως έλαβε ρητή, αιτιολογημένη απόφαση να υποβάλει γραπτή δήλωση στο ΔΔΔΘ για την υπόθεση αριθ. 21 και ανέθεσε στη νομική της υπηρεσία την εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως. Για την υποβολή της εν λόγω δηλώσεως δεν απαιτούνταν περαιτέρω απόφαση. Ούτε υπάρχει στη δικογραφία κάποιο αποδεικτικό στοιχείο ως προς το ότι ελήφθη τέτοια απόφαση, είτε σε γραπτή μορφή είτε όχι. Δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη ότι στις 29 Νοεμβρίου 2013 η Επιτροπή αποφάσισε να πράξει οτιδήποτε το οποίο δεν είχε ήδη αποφασίσει να πράξει με την προγενέστερη απόφασή της. Το μόνο που υπάρχει είναι το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η δήλωση πράγματι υποβλήθηκε, και ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το οποίο απεστάλη από την Επιτροπή και ενημέρωνε το Συμβούλιο σχετικά με την εν λόγω δήλωση.

43. Εφόσον στις 29 Νοεμβρίου 2013 δεν ελήφθη καμία απόφαση, αυτή δεν μπορεί να ακυρωθεί —ούτε τα αποτελέσματά της μπορούν να διατηρηθούν μέχρι την έκδοση νέας αποφάσεως. Η έλλειψη πράξεως δεκτικής προσβολής είναι δημοσίας τάξεως λόγος απαραδέκτου, κατά την έννοια του άρθρου 150 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου[8]. Το ίδιο ισχύει, κατά μείζονα λόγο, στην περίπτωση ελλείψεως οποιασδήποτε πράξεως.

44. Ο σκοπός της διαδικασίας που προβλέπεται από τα άρθρα 263 και 264 ΣΛΕΕ είναι η διαπίστωση ότι πράξη παράγουσα έννομα αποτελέσματα είναι (ή δεν είναι) άκυρη. Η διαπίστωση αυτή θα είναι άνευ αντικειμένου, και θα συνιστά κατασπατάληση δικαστικού χρόνου, αν αυτή καθ' εαυτήν δεν έχει χειροπιαστά αποτελέσματα. Η συγκεκριμένη διαδικασία δεν έχει προβλεφθεί απλώς και μόνο για τη διατύπωση αφηρημένων δηλώσεων όσον αφορά το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων, μολονότι φυσικά τέτοιες δηλώσεις είναι πιθανό να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συλλογιστικής που απαιτείται προκειμένου να κριθεί το κύρος μιας πράξεως[9]. Η ακυρωτική διαδικασία δεν δύναται να χρησιμοποιείται για να επιτευχθεί η έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως όταν

8 — Διάταξη στην υπόθεση Brüggemann κατά ESC (248/86, EU:C:1987:429, σκέψη 6).

9 — Σύγκρινε, σε διαφορετικό πλαίσιο, τη συλλογιστική που αποτελεί το υπόβαθρο της νομολογίας η οποία έχει ως βάση την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση Foglia (104/79, EU:C:1980:73).

λείπει οποιαδήποτε πράξη της οποίας η ακύρωση είναι ικανή να επηρεάσει οποιαδήποτε έννομη κατάσταση. Κατά συνέπεια, τα θεσμικά όργανα οφείλουν να εξετάζουν με προσοχή τις διαδικαστικές τους θέσεις πριν ασκήσουν στο Δικαστήριο προσφυγές οι οποίες ενδέχεται να μην ικανοποιούν τις απαιτήσεις των Συνθηκών, του Οργανισμού ή του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

45. Πάντως, θεωρώ ότι σκοπός του Συμβουλίου είναι να αμφισβητήσει την επί της αρχής απόφαση της Επιτροπής να υποβάλει γραπτή δήλωση στο ΔΔΔΘ χωρίς να λάβει εκ των προτέρων την έγκριση του Συμβουλίου. Τούτο συνεπάγεται ότι το Συμβούλιο έπρεπε να ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως της 5ης Αυγούστου 2013, με την οποία ελήφθη η εν λόγω απόφαση επί της αρχής.

46. Αν το Συμβούλιο είχε ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο, τότε, σύμφωνα με το άρθρο 263, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ, η δίμηνη προθεσμία που τάσσεται για την άσκηση προσφυγής (η οποία παρεκτείνεται «λόγω αποστάσεως κατά δέκα ημέρες» σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου) θα εκκινούσε από την ημέρα κατά την οποία το Συμβούλιο έλαβε γνώση της αποφάσεως της 5ης Αυγούστου 2013.

47. Κατά την Επιτροπή, η απόφαση αυτή δεν κοινοποιήθηκε ούτε γνωστοποιήθηκε στο Συμβούλιο. Πάντως, το Συμβούλιο σαφώς και ρητώς ενημερώθηκε για την απόφαση και το ουσιαστικό περιεχόμενό της μέσω της εισαγωγικής παραγράφου του πρώτου εγγράφου εργασίας της Επιτροπής της 22ας Οκτωβρίου 2013[10], το οποίο συζητήθηκε στις συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας του Συμβουλίου FISH και COMAR στις 24 και 30 Οκτωβρίου 2013 αντίστοιχα, χρόνο κατά τον οποίο το Συμβούλιο είχε εκ των πραγμάτων λάβει γνώση της αποφάσεως της 5ης Αυγούστου 2013. Οποιαδήποτε ενδεχόμενη αμφιβολία ως προς την ερμηνεία που έδινε η Επιτροπή στην εν λόγω απόφαση και ως προς το πώς σκόπευε να την εφαρμόσει διασκεδάστηκε επίσης ως αποτέλεσμα των ανωτέρω συνεδριάσεων. Η θέση της Επιτροπής ήταν σαφής και μη διφορούμενη: δεν επρόκειτο να υποβάλει οποιοδήποτε σχέδιο δηλώσεως για να λάβει την εκ των προτέρων έγκριση του Συμβουλίου.

48. Το Συμβούλιο δεν ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της 5ης Αυγούστου 2013 εντός της προθεσμίας των δύο μηνών και δέκα ημερών από την τελευταία πιθανή ημερομηνία κατά την οποία μπορούσε να λάβει γνώση της εν λόγω αποφάσεως, και άσκησε την υπό κρίση προσφυγή του μόλις στις 10 Φεβρουαρίου 2014.

49. Σε κάθε περίπτωση, έχω πλήρη επίγνωση ότι αμφότεροι οι διάδικοι στην υπό κρίση προσφυγή επιθυμούν ειλικρινά την έκδοση αποφάσεως επί των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων και προνομίων τους, καθώς και όλα τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη. Αντιλαμβάνομαι επίσης ότι ο σχετικός καθορισμός του δικαίου έχει καίρια σημασία όσον αφορά την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης και ότι, κατά το παρελθόν, το Δικαστήριο εξέτασε παρόμοια ζητήματα ουσίας ακόμη και όταν υπήρχαν ισχυρές ενδείξεις περί του απαραδέκτου. Κατά συνέπεια, θα εξετάσω ακολούθως τα ουσιαστικά ζητήματα που ανακύπτουν σε περιστάσεις όπως αυτές της παρούσας υποθέσεως, αλλά πράττοντας αυτό δεν θα εκτείνω τη συλλογιστική μου στο αν πρέπει να ακυρωθεί η απόφαση της Επιτροπής να υποβάλει γραπτή δήλωση στο ΔΔΔΘ στην υπόθεση αριθ. 21 —ερώτημα το οποίο θεωρώ ότι δεν μπορεί να απαντηθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, για τους λόγους που εξέθεσα ανωτέρω.

10 — Η οποία έχει ως εξής: «Με την απόφαση C(2013) 4989 της 5ης Αυγούστου 2013, η Επιτροπή αποφάσισε να υποβάλει παρατηρήσεις εξ ονόματος της Ένωσης επί του αιτήματος υποπεριφερειακής οντότητας [...] να εκδοθεί συμβουλευτική γνωμοδότηση από το [ΔΔΔΘ]. Σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, θα ενημερωθεί η αρμόδια ομάδα εργασίας του Συμβουλίου».

Επί της ουσίας

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

50. Πρέπει πρώτα να εξετάσω δύο προκαταρκτικά στοιχεία της παρούσας υποθέσεως: κατά πόσον είναι αναγκαίο να επιλυθεί το αν η Ένωση έχει αποκλειστική ή συντρέχουσα αρμοδιότητα όσον αφορά τα ζητήματα που ανέκυψαν ενώπιον του ΔΔΔΘ· και το ακριβές αντικείμενο της αιτιάσεως του Συμβουλίου.

51. Πρώτον, όσον αφορά την αποκλειστική ή συντρέχουσα αρμοδιότητα: το Συμβούλιο δέχεται ότι τα τεθέντα ερωτήματα αφορούν, τουλάχιστον εν μέρει, ζητήματα τα οποία εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης σχετικά με τη διατήρηση των βιολογικών πόρων της θάλασσας στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', ΣΛΕΕ. Πάντως, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το προκαταρκτικό ζήτημα ως προς το αν το ΔΔΔΘ έχει δικαιοδοσία να εκδίδει συμβουλευτικές γνωμοδοτήσεις εμπίπτει πλήρως στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς τα ερωτήματα που τέθηκαν· και ότι η Ένωση είναι επίσης αρμόδια να τοποθετηθεί όσον αφορά την έκταση της δικαιοδοσίας του ΔΔΔΘ.

52. Δεν αμφισβητείται ότι η Ένωση, ως συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας, μπορεί να διατυπώνει τη θέση της ενώπιον του ΔΔΔΘ[11]. Όπως σωστά επισήμανε η Γαλλική Κυβέρνηση, το βασικό ερώτημα που τίθεται στην παρούσα υπόθεση αφορά το αν η Επιτροπή ή το Συμβούλιο είναι το αρμόδιο θεσμικό όργανο να αποφασίσει σχετικά με τη θέση της Ένωσης ενώπιον του εν λόγω δικαιοδοτικού οργάνου. Το ερώτημα αυτό δεν συνδέεται με το ζήτημα της διακρίσεως των εξουσιών μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, και το Συμβούλιο δεν προέβαλε αιτιάσεις σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να μην εξετάσει το τελευταίο ζήτημα.

53. Δεύτερον, ποιο είναι το ακριβές αντικείμενο της αιτιάσεως του Συμβουλίου;

54. Για να το θέσω όσο το δυνατόν πιο απλά: το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο να αποφασίσει ποιο είναι το θεσμικό όργανο στο οποίο έχει ανατεθεί, βάσει των Συνθηκών, το καθήκον *να αποφασίζει* (κατ' αντιδιαστολή προς το *να διατυπώνει*) τη θέση της Ένωσης ενώπιον του ΔΔΔΘ στο πλαίσιο διαδικασιών γνωμοδοτήσεως.

55. Το Συμβούλιο δεν υποστηρίζει ότι τα προνόμιά του περιλαμβάνουν επίσης την εκπροσώπηση της Ένωσης ενώπιον του ΔΔΔΘ ή σε οποιαδήποτε άλλη διεθνή δικαστική διαδικασία. Δέχεται ότι το καθήκον αυτό ανήκει στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 335 ΣΛΕΕ (ερμηνευόμενου είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ)[12]. Τούτο όμως είναι άλλο από το ζήτημα ποιο θεσμικό όργανο είναι αρμόδιο να αποφασίζει ως προς τη θέση η οποία ακολούθως εκφράζεται από την Επιτροπή εξ ονόματος της Ένωσης ενώπιον ενός δικαιοδοτικού οργάνου όπως είναι το ΔΔΔΘ.

56. Στο υπόλοιπο των προτάσεών μου, πρώτα θα εξετάσω διαδοχικά κατά πόσον (i) το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή για την υποβολή γραπτών δηλώσεων στο πλαίσιο διεθνούς δικαστικής διαδικασίας στην οποία νομιμοποιείται να παραστεί η Ένωση· και (αν όχι) κατά πόσον (ii) το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ συνιστά νομική βάση η οποία επιφυλάσσει στο Συμβούλιο την

11 — Βλ. σημεία 8 και 9 ανωτέρω.

12 — Αντιθέτως, ορισμένα από τα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη υποστηρίζουν ότι το άρθρο 335 ΣΛΕΕ δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, ειδικά επειδή το γράμμα του εν λόγω άρθρου απλώς και μόνο αναθέτει στην Επιτροπή το καθήκον εκπροσωπήσεως της Ένωσης σε ορισμένες νομικές διαδικασίες που κινούνται ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών.

αρμοδιότητα να αποφασίζει σχετικά με την υποβολή τέτοιων δηλώσεων. Στη συνέχεια, θα εξετάσω την υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας. Τέλος, θα ασχοληθώ με το πεδίο εφαρμογής και τα όρια του άρθρου 335 ΣΛΕΕ, το οποίο η Επιτροπή επικαλέστηκε ως νομική βάση για την υποβολή της γραπτής δηλώσεως στο ΔΔΔΘ.

Πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως: άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ

57. Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παραβίασε τα προνόμιά του κατά το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, σύμφωνα με το οποίο το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, εκδίδει απόφαση για τον καθορισμό των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το ΔΔΔΘ, περιλαμβανομένης της περιπτώσεως στην οποία καλείται να εκδώσει συμβουλευτική γνωμοδότηση, είναι «όργανο» κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως και θεσπίζει πράξεις οι οποίες παράγουν έννομα αποτελέσματα (ακόμη και αν τα αποτελέσματα αυτά δεν έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα). Επιπλέον, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, από της θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης της Λισσαβώνας, το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, σε αντίθεση με το προϊσχύον άρθρο 300, παράγραφος 2, ΕΚ, δεν είναι πλέον lex specialis όσον αφορά τη διαδικασία διαπραγματεύσεως, υπογραφής και συνάψεως διεθνών συμφωνιών αλλά πρέπει να ερμηνεύεται ως αυτοτελής διάταξη.

58. Η Επιτροπή αμφισβητεί την εφαρμογή του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ στις παρεμβάσεις της Ένωσης σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες. Ερμηνεύει την εν λόγω διάταξη υπό την έννοια ότι έχει εφαρμογή επί οργάνων θεσπίσεως κανόνων τα οποία ασκούν λειτουργίες συνάψεως συμφωνιών και/ή οιονεί νομοθετικές λειτουργίες και τα οποία έχουν συγκροτηθεί δυνάμει διεθνούς συμφωνίας προκειμένου να επιτρέψουν στην εν λόγω συμφωνία να αναπτυχθεί λαμβάνοντας σειρά αποφάσεων εντός του πλαισίου της συμφωνίας. Κατά την άποψή της, ο όρος «όργανο» στο άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ δεν περιλαμβάνει όργανα τα οποία ασκούν δικαστικά καθήκοντα επειδή τα καθήκοντα αυτά δεν συνεπάγονται τη δημιουργία νέων κανόνων. Εξάλλου, η φράση «σε όργανο» δείχνει σαφώς ότι οι θέσεις που διατυπώνονται από την Ένωση *ενώπιον* δικαστηρίου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ.

59. Θα εξετάσω πρώτα το γράμμα του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ πριν έλθω στο ιστορικό θεσπίσεώς του, στο πλαίσιο και στους σκοπούς του.

60. Το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή μόνον όταν πρόκειται να ληφθεί θέση εξ ονόματος της Ένωσης «σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία» και, κατά κανόνα, «όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα».

61. Κατά την άποψή μου, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί επειδή όταν η Ένωση μετέχει σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες, όπως η διαδικασία γνωμοδοτήσεως ενώπιον του ΔΔΔΘ, δεν λαμβάνει θέση στο εκάστοτε όργανο (όπως και αν χαρακτηρίζεται αυτό) που συγκαλείται προκειμένου να λύσει διαφορές οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του ή να εκδώσει γνωμοδότηση επί αμιγώς ερμηνευτικών ζητημάτων.

62. Στις περιπτώσεις αυτές, ούτε η Ένωση ούτε οποιοσδήποτε άλλος που νομιμοποιείται να παραστεί ενώπιον του οργάνου αυτού μετέχουν στον σχηματισμό που συσκέπτεται. Ούτε μετέχουν στην έκδοση της δικαστικής αποφάσεως ή οποιασδήποτε άλλης δικαστικής διατάξεως. Αντιθέτως, ο παριστάμενος εκφράζει τη θέση του επί του ζητήματος που τίθεται ενώπιον του οργάνου μέσω (προφορικών και/ή γραπτών) παρατηρήσεων τις οποίες υποβάλλει «στο» (ή «ενώπιον») εν λόγω όργανο προκειμένου να επηρεάσει την έκβαση της διαδικασίας.

63. Οι κανόνες του συστήματος επιλύσεως διαφορών του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ) δείχνουν με χρήσιμο τρόπο τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ της καταστάσεως στην οποία η θέση εξ ονόματος της Ένωσης λαμβάνεται «σε» όργανο (όπου έχει εφαρμογή το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ) και της καταστάσεως στην οποία δεν συμβαίνει τούτο. Μολονότι όλα τα μέλη του ΠΟΕ, περιλαμβανομένης της Ένωσης, εκπροσωπούνται και λαμβάνουν μέρος στις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων του οργάνου επιλύσεως διαφορών (στο εξής: ΟΕΔ), συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως κατά την οποία το ΟΕΔ υιοθετεί τις εκθέσεις των ειδικών ομάδων και του δευτεροβάθμιου οργάνου (οπότε αυτές καθίστανται νομικώς δεσμευτικές)[13], παρά ταύτα τα εν λόγω μέλη του ΠΟΕ δεν μετέχουν στην άσκηση των (αντίστοιχων) αρμοδιοτήτων των ειδικών ομάδων και του δευτεροβάθμιου οργάνου.

64. Η ερμηνεία αυτή συνάδει με την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-399/12 (στο εξής: υπόθεση ΔΟΑΟ). Στην υπόθεση εκείνη, το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή στο πλαίσιο συστάσεων, ως προς την κοινή γεωργική πολιτική, που επρόκειτο να ψηφιστούν στη Γενική Συνέλευση του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (στο εξής: ΔΟΑΟ), παρά το γεγονός ότι η Ένωση (σε αντίθεση με τα κράτη μέλη της) τυπικά δεν μπορούσε να μετέχει στο διευθυντικό όργανο του ΔΟΑΟ επειδή δεν ήταν μέλος του ΔΟΑΟ. Το Δικαστήριο υπενθύμισε ειδικά τη νομολογία του ότι, όταν ένας τομέας δικαίου εμπίπτει σε μια από τις αρμοδιότητες της Ένωσης, το γεγονός ότι η Ένωση δεν μετέχει στη σχετική διεθνή συμφωνία δεν την εμποδίζει να ασκήσει την αρμοδιότητα αυτή καθορίζοντας, στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων της, τη θέση που θα ληφθεί εξ ονόματός της στο όργανο που έχει συστήσει η εν λόγω συμφωνία, ειδικά μέσω των μετεχόντων στη συμφωνία κρατών μελών ενεργούντων αλληλεγγύως προς το συμφέρον της Ένωσης[14]. Συνεπώς, η θέση της Ένωσης ως προς τις συστάσεις που επρόκειτο να υιοθετηθούν από τη Γενική Συνέλευση του ΔΟΑΟ θα εκφραζόταν «σε» αυτό το όργανο από τα κράτη μέλη τα οποία θα ενεργούσαν συλλογικά προς το συμφέρον της Ένωσης.

65. Μολονότι η φράση «όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα» παρέχει το πλαίσιο για την ερμηνεία της φράσεως «σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία» (επειδή καθιστά σαφές ότι το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ περιορίζεται στις περιπτώσεις που το εν λόγω όργανο θεσπίζει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα), παρά ταύτα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να υποστηριχθεί ότι το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή επίσης όταν η Ένωση μετέχει σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες. Δέχομαι ότι οι δικαστικές αποφάσεις και οι λοιπές δικαστικές διατάξεις κάλλιστα μπορεί να συνιστούν «πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα». Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με την ορολογία των Συνθηκών, η λέξη «πράξη» κατά κανόνα δεν χρησιμοποιείται προκειμένου να προσδιορίσει το αποτέλεσμα μιας δικαστικής διαδικασίας[15], το ίδιο το Δικαστήριο έχει χρησιμοποιήσει τον όρο «acte juridictionnel» για να περιγράψει μια δικαστική απόφαση[16]. Επιπλέον, μολονότι μια συμβουλευτική γνωμοδότηση δεν έχει ακριβώς τις ίδιες έννομες συνέπειες με μια δεσμευτική δικαστική απόφαση όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή διεθνούς συμφωνίας (ή οποιουδήποτε άλλου κανόνα διεθνούς δικαίου ο οποίος είναι μέρος του εφαρμοστέου δικαίου που διέπει μια διαφορά και για το οποίο προβλέπεται δικαιοδοσία), συμφωνώ με την Επιτροπή ότι το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ δεν διευκρινίζει ότι τα έννομα αποτελέσματα μιας πράξεως πρέπει να είναι δεσμευτικά. Άλλωστε, αυτή ήταν η θέση του Δικαστηρίου στην υπόθεση ΔΟΑΟ όπου

13 — Βλ. άρθρα IV:2 και IV:3 της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και άρθρα 16, παράγραφος 4, και 17, παράγραφος 14, του μνημονίου συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών.

14 — Απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-399/12, EU:C:2014:2258, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

15 — Ο όρος «πράξη» (και όχι «απόφαση») χρησιμοποιείται επίσης σε άλλες γλωσσικές αποδόσεις του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, τις οποίες εξέτασα (βλ., ειδικότερα, «acte» στα γαλλικά, «actos» στα ισπανικά, «Akte» στα γερμανικά, «akty» ή «actów» στα πολωνικά, «atos» στα πορτογαλικά, «säädoksiä» στα φινλανδικά, «akter» στα σουηδικά)· και (όπως στα αγγλικά) *δεν* χρησιμοποιείται στις γλώσσες αυτές όταν οι διατάξεις των Συνθηκών αναφέρουν δικαστήρια ή δικαιοδοτικά όργανα. Βλ., για παράδειγμα, άρθρο 67, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ:«[…] την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις»· άρθρο 256, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ: «Οι αποφάσεις που εκδίδει το Γενικό Δικαστήριο […]» και άρθρο 267 ΣΛΕΕ: «Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου […]».

16 — Βλ., για παράδειγμα, αποφάσεις Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513, σκέψη 26), και Ευρωπαϊκή Κοινότητα (C-199/05, EU:C:2006:678, σκέψη 33).

δέχθηκε ότι οι (μη δεσμευτικές) συστάσεις του ΔΟΑΟ μπορούσαν να επηρεάσουν αποφασιστικά το περιεχόμενο της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορούσε τη ρύθμιση της κοινής οργανώσεως της αγοράς οίνου και ότι τέτοιες συστάσεις, ειδικά λόγω της ενσωματώσεώς τους στο δίκαιο της Ένωσης, είχαν έννομα αποτελέσματα [17]. Κατά συνέπεια, θα μπορούσα να δεχθώ ότι γνωμοδότηση του ΔΔΔΘ μπορεί να συνιστά «πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα» επειδή περιλαμβάνει ερμηνεία εκ μέρους του αρμοδίου οργάνου και ενημερώνει σχετικά με την ερμηνεία την οποία δίνει στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας και από άλλες συμφωνίες τις οποίες το ΔΔΔΘ έχει δικαιοδοσία να ερμηνεύει, όπως τη Συμφωνία ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ.

66. Πάντως, αυτή η ευρεία ερμηνεία της φράσεως «πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα», από μόνη της, δεν μπορεί να μεταστρέψει την έννοια της φράσεως «σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία» κατά τρόπον ώστε να περιλαμβάνει καταστάσεις όπου η Ένωση *δεν* μετέχει *στη* θέσπιση τέτοιων πράξεων του οργάνου.

67. Σημειώνω επίσης ότι το άρθρο 218, παράγραφος 7, ΣΛΕΕ επιτρέπει, «κατά παρέκκλιση» από το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, την περαιτέρω απλοποίηση της διαδικασίας, παρέχοντας στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να εξουσιοδοτεί τον διαπραγματευτή να εγκρίνει, εξ ονόματος της Ένωσης, τροποποιήσεις της συμφωνίας, όταν η συμφωνία προβλέπει ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να θεσπιστούν με απλοποιημένη διαδικασία ή μέσω οργάνου που συνιστάται με την εν λόγω συμφωνία.

68. Η παρέκκλιση αυτή είναι απολύτως λογική αν τις πράξεις τις οποίες αφορά το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ πρόκειται να διαπραγματευτούν τα συμβαλλόμενα μέρη «σε» όργανο που συνιστάται από τη συμφωνία. Το πλαίσιο όμως αφορά σαφώς τη διαπραγμάτευση και την έγκριση κειμένων τα οποία θα έχουν έννομες συνέπειες, και όχι διεθνείς δικαστικές διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων ερμηνεύονται τέτοιες πράξεις.

69. Η ερμηνεία που προτείνω όσον αφορά τη φράση «σε όργανο» επιβεβαιώνεται επίσης από το ιστορικό θεσπίσεως του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ.

70. Το ιστορικό αυτό δείχνει ότι το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ περιελήφθη επειδή πολλές διμερείς ή πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες, με τις οποίες η Ένωση είχε αναλάβει υποχρεώσεις έναντι τρίτων κρατών ή άλλων διεθνών οργανισμών, είχαν θεσπίσει όργανα επιφορτισμένα με την εφαρμογή των συμφωνιών και τους παρείχαν την εξουσία να λαμβάνουν αποφάσεις με (δεσμευτικά) έννομα αποτελέσματα για τα συμβαλλόμενα μέρη. Πρώιμο παράδειγμα αποτελεί το Συμβούλιο Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας [18], οι αποφάσεις του οποίου όσον αφορά τα δικαιώματα των Τούρκων εργαζομένων μπορούν, κατά το Δικαστήριο, να έχουν άμεσο αποτέλεσμα στην έννομη τάξη της Ένωσης [19]. Ως εκ τούτου, το καθεστώς των αποφάσεων αυτών εξομοιώνεται σε γενικές γραμμές με το καθεστώς των υποκείμενων διεθνών συμφωνιών· και συνακόλουθα μπορούν να θεωρηθούν πρόσθετη πηγή του δικαίου της Ένωσης [20].

17 — Βλ. απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-399/12, EU:C:2014:2258, σκέψεις 63 και 64).

18 — Κατά το πρότυπο των συμφωνιών συνδέσεως, το Συμβούλιο Συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας σύγκειται από εκπροσώπους τόσο της Ένωσης όσο και της Τουρκίας. Το άρθρο 22 της συμφωνίας συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 48) παρέχει στο Συμβούλιο Συνδέσεως «εξουσία λήψεως αποφάσεων» για την επίτευξη των στόχων που έχει η εν λόγω συμφωνία.

19 — Βλ. απόφαση Sevince (C-192/89, EU:C:1990:322, σκέψεις 17 έως 24).

20 — Βλ., μεταξύ άλλων, Dashwood, A., «External Relations Provisions of the Amsterdam Treaty», 35 *CMLRev*. (1998), σ. 1019, στη σ. 1026, και Martenczuk, B., «Decisions of Bodies Established by International Agreements and the Community Legal Order», σε Kronenberger, V., (επιμ.), *The European Union and the International Legal Order: Discord or Harmony?*, TMC Asser Press, Χάγη, 2001, σ. 141, στη σ. 157.

71. Πριν από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης του Άμστερνταμ, δεν υπήρχε στις Συνθήκες συγκεκριμένη διάταξη η οποία προέβλεπε διαδικασία για τη λήψη αποφάσεως όσον αφορά τη θέση της (τότε) Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε τέτοια όργανα λήψεως αποφάσεων. Αν δεν είχαν θεσπιστεί ad hoc ρυθμίσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων, η διαδικασία που κατά κανόνα ακολουθούνταν ήταν αυτή του άρθρου 228 ΕΚ για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών [21].

72. Η εν λόγω κατάσταση θεωρήθηκε μη ικανοποιητική, επειδή η διαδικασία συνάψεως διεθνών συμφωνιών προϋπέθετε είτε τη σύμφωνη γνώμη είτε τη διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και, ως εκ τούτου, ήταν περίπλοκη. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση μιας απλοποιημένης διαδικασίας, με περιορισμό της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πιο ουσιαστική συμμετοχή της Ένωσης σε όργανα λήψεως αποφάσεων που θεσπίζονται από διεθνείς συμφωνίες [22]. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ πέτυχε εν μέρει αυτόν τον σκοπό τροποποιώντας το άρθρο 228 ΕΚ (το οποίο μετατράπηκε σε άρθρο 300 ΕΚ) και προσθέτοντας ένα δεύτερο εδάφιο στο άρθρο 300, παράγραφος 2, ΕΚ (που είναι το άρθρο το οποίο ίσχυε πριν από τη θέσπιση του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ). Τούτο θέσπισε μια απλοποιημένη διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας δεν απαιτούνταν η σύμφωνη γνώμη ή η διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προκειμένου το Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά με «τον καθορισμό των θέσεων που θα υιοθετηθούν, εξ ονόματος της Κοινότητας, σε όργανο που συνιστάται από συμφωνία […] όταν το εν λόγω όργανο καλείται να λάβει αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα […]». Πάντως, το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 300, παράγραφος 2, ΕΚ περιορίστηκε στις συμφωνίες συνδέσεως που συνάπτει η Ένωση. Επιπλέον, η διαβούλευση ή η σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν πάλι αναγκαία στις περιπτώσεις όπου τα συμβούλια συνδέσεως καλούνταν να λάβουν «αποφάσεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

73. Η Συνθήκη της Νίκαιας επέκτεινε το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής της διατάξεως ούτως ώστε η απλοποιημένη διαδικασία να μπορούσε να χρησιμοποιείται για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη θέση της Κοινότητας σε όργανα τα οποία συστάθηκαν από *οποιαδήποτε* διεθνή συμφωνία. Έτσι παραμένει η κατάσταση μέχρι σήμερα.

74. Κατά συνέπεια, δεν μπορώ να δεχθώ ότι το άρθρο 218, παράγραφος 9, συνιστά αυτοτελή διάταξη, όπως υποστηρίζει το Συμβούλιο. Το ιστορικό θεσπίσεώς του δείχνει με σαφήνεια ότι η διάταξη αυτή αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των κανόνων που έχουν εφαρμογή για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών. Ο σκοπός του παραμένει πανομοιότυπος με αυτόν του άρθρου 300, παράγραφος 2, ΕΚ. Παρέχει στην Ένωση τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί μια απλοποιημένη διαδικασία προκειμένου να μετέχει στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων των οργάνων που έχουν συσταθεί δυνάμει διεθνούς συμφωνίας και καλούνται να θεσπίσουν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, εκτός αν οι πράξεις αυτές *συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας* (περίπτωση στην οποία απαιτείται η προηγούμενη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) [23].

75. Έτσι, η ερμηνεία που προτείνω βάσει τόσο του γράμματος όσο και του ιστορικού θεσπίσεως του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ επιβεβαιώνεται από την όλη οικονομία της εν λόγω διατάξεως.

21 — Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εξομοίωνε τις πράξεις που θεσπίζονταν από τέτοια όργανα με σχεδιαζόμενες συμφωνίες κατά την έννοια του νυν άρθρου 218, παράγραφος 11, ΣΛΕΕ, διατηρώντας τη δυνατότητα να ελέγχει τη συμβατότητά τους με τις Συνθήκες πριν από την υπογραφή τους. Βλ. γνωμοδότηση 2/92, EU:C:1995:83, σημείο II-8, σχετικά με την αφορώσα την εθνική μεταχείριση τρίτη αναθεωρημένη απόφαση του Συμβουλίου του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως. Βλ., επίσης, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Cruz Villalón στην υπόθεση Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-399/12, EU:C:2014:289, σημείο 44).

22 — Βλ. σημείο 26 της γνώμης της Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση της πολιτικής ένωσης και προετοιμασία της διεύρυνσης» [COM(96) 90 τελικό, 28 Φεβρουαρίου 1996] σχετικά με τη διεξαγωγή της Διακυβερνητικής Διασκέψεως του 1996 για την τροποποίηση των Συνθηκών, στην οποία τσημειωνόταν ότι η «Συνθήκη δεν είναι καλά προσαρμοσμένη στην αυξανόμενη ανάγκη της Ένωσης να διαπραγματεύεται στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών ή να συμμετέχει στη λειτουργία τους […], η δε διαπραγματευτική θέση της [Ένωσης] ευρίσκεται κατά κανόνα εξασθενισμένη». Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρότεινε «[…] όπως η Συνθήκη περιλάβει ρητές διατάξεις με σκοπό την εκ μέρους της Ένωσης προάσπιση, με μία ενιαία φωνή, όλων των εμπλεκόμενων εκάστοτε συμφερόντων».

23 — Βλ., συναφώς, προτάσεις της γενικής εισαγγελέως J. Kokott στην υπόθεση Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου (C-81/13, EU:C:2014:2114, σημείο 97).

76. Τέλος, θα επιστήσω την προσοχή σε ορισμένες νομικές και πρακτικές συνέπειες που θα είχε η παραδοχή ότι το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ έχει εφαρμογή για την υποβολή δηλώσεων σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες.

77. Πρώτον, με μια τέτοια ερμηνεία, δεν θα ήσαν πλέον επιτρεπτές υπάρχουσες διατάξεις του παραγώγου δικαίου της Ένωσης οι οποίες εξουσιοδοτούν την Επιτροπή να κινεί διαδικασίες επιλύσεως διαφορών απλώς και μόνο μετά από διαβούλευση ή ενημέρωση των κρατών μελών.

78. Μεταξύ των διατάξεων που έτσι θα καθίσταντο ανίσχυρες θα ήσαν το άρθρο 3 της αποφάσεως 98/414[24] καθώς και το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) 3286/94 του Συμβουλίου, όπως έχει τροποποιηθεί (στο εξής: κανονισμός για τους εμπορικούς φραγμούς)[25]. Γενικότερα, η ευχέρεια την οποία έχει τώρα η Επιτροπή να κινεί διαδικασίες στο πλαίσιο του ΠΟΕ και να μετέχει σε αυτές προφανώς θα περιοριζόταν[26].

79. Δεύτερον, επειδή οι δικαστικές διαδικασίες υπόκεινται στην τήρηση αυστηρών διαδικαστικών προθεσμιών (σε αντίθεση με την κατάσταση που κατά κανόνα ισχύει στις διαπραγματεύσεις πράξεων που πρόκειται να θεσπιστούν από όργανα λήψεως αποφάσεων), ελλοχεύει ο κίνδυνος το Συμβούλιο να μην καταφέρει να επιτύχει μια ειδική πλειοψηφία[27] όσον αφορά τη θέση της Ένωσης αρκετά σύντομα ώστε να μπορέσει να αναληφθεί δράση εξ ονόματος της Ένωσης. Τούτο θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση της ικανότητας της Ένωσης να επηρεάζει την ερμηνεία και την εφαρμογή διεθνών συμβάσεων στις οποίες μετέχει ως συμβαλλόμενο μέρος. Το αποτέλεσμα αυτό θα αντιστρατευόταν την υπάρχουσα προσέγγιση του Δικαστηρίου σχετικά με τη δράση της Ένωσης ως διεθνούς παράγοντα, όπως αναλύθηκε στην υπόθεση ΔΟΑΟ[28].

80. Επειδή η Ένωση δεν μετέχει στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες, συνάγω ότι σκοπός του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ δεν είναι να καλύψει την περίπτωση κατά την οποία η Ένωση υποβάλλει γραπτές ή προφορικές δηλώσεις στο πλαίσιο τέτοιων διαδικασιών. Κατά συνέπεια, παρέλκει η λεπτομερέστερη εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ[29]. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως.

Δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως: άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ

81. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, είναι υπεύθυνο για τη χάραξη των πολιτικών της Ένωσης. Το καθήκον της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 17 ΣΕΕ, συνίσταται στην υλοποίηση αυτών των πολιτικών άπαξ καθοριστούν και, εντός του πλαισίου αυτού, στη διασφάλιση (όπου αυτό είναι αναγκαίο) της εξωτερικής εκπροσωπήσεως της Ένωσης. Μολονότι το Συμβούλιο δέχεται ότι της Επιτροπής έργο είναι να εκπροσωπεί την Ένωση ενώπιον του ΔΔΔΘ σύμφωνα με το άρθρο 335 ΣΛΕΕ, το οποίο αποτελεί ειδική αντανάκλαση του άρθρου 17, παράγραφος 1, έκτη περίοδος, ΣΕΕ, παρά ταύτα η απόφαση σχετικά με το αν η Ένωση πρέπει να διατυπώσει θέση, και αν ναι, ο καθορισμός του περιεχομένου ή έστω των αδρών γραμμών μιας

24 — Βλ. σημείο 17 ανωτέρω.

25 — Κανονισμός 3286/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, που καθορίζει κοινοτικές διαδικασίες στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής για να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων της Κοινότητας στο πλαίσιο των κανόνων του διεθνούς εμπορίου, ιδίως αυτών που έχουν θεσπιστεί στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΕΕ L 349, σ.71) όπως τροποποιήθηκε εσχάτως από τον κανονισμό (ΕΕ) 37/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2014, για την τροποποίηση ορισμένων κανονισμών σχετικών με την κοινή εμπορική πολιτική όσον αφορά τις διαδικασίες θέσπισης ορισμένων μέτρων (ΕΕ L 18, σ. 1). Κατά το άρθρο 13, η Επιτροπή έχει, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα, έπειτα από καταγγελία επιχειρήσεων της Ένωσης, βιομηχανιών ή των ενώσεών τους, να αποφασίζει σχετικά με την κίνηση και τη διεξαγωγή διαδικασιών επιλύσεως διαφορών του ΠΟΕ, μετά από ενημέρωση των κρατών μελών.

26 — Κατά την ιστοσελίδα του ΠΟΕ (https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_by_country_e.htm), η Ένωση (από τις 16 Ιουνίου 2015) έχει παραστεί ως προσφεύγουσα σε 95 υποθέσεις, ως καθής σε 82 υποθέσεις, ενώ παρενέβη ως τρίτος διάδικος σε 149 υποθέσεις.

27 — Το άρθρο 218, παράγραφος 8, ΣΛΕΕ διευκρινίζει ότι καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Το ίδιο, φυσικά, ισχύει όσον αφορά το άρθρο 16, παράγραφος 3, ΣΕΕ.

28 — Απόφαση Γερμανία κατά Συμβουλίου (C-399/12, EU:C:2014:2258).

29 — Οι οποίες αναφέρθηκαν διά βραχέων στο σημείο 65 ανωτέρω.

τέτοιας θέσεως εμπίπτει στα αποκλειστικά προνόμια του Συμβουλίου. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, υποβάλλοντας γραπτές δηλώσεις στο ΔΔΔΘ χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου, παραβίασε τα κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ προνόμια του Συμβουλίου. Η Επιτροπή απαντά ότι το Συμβούλιο παραβλέπει τη διάκριση μεταξύ εξωτερικής εκπροσωπήσεως για πολιτικούς λόγους (επί της οποίας έχει εφαρμογή η έκτη περίοδος του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ και ως προς την οποία μπορεί να είναι κρίσιμη η διάταξη του άρθρου 16, παράγραφος 1, αν ακόμα δεν έχει χαραχθεί πολιτική της Ένωσης) και εκπροσωπήσεως της Ένωσης ενώπιον διεθνούς δικαιοδοτικού οργάνου (επί της οποίας έχει εφαρμογή η δεύτερη περίοδος του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 335 ΣΛΕΕ).

82. Κατά την άποψή μου, η ευδοκίμηση αυτού του σκέλους του πρώτου λόγου ακυρώσεως εξαρτάται, πρώτον, από το αν ο καθορισμός της θέσεως της Ένωσης στο πλαίσιο διεθνών δικαστικών διαδικασιών συνιστά ζήτημα χαράξεως πολιτικής και, δεύτερον, από το αν την άσκηση τέτοιων καθηκόντων «προβλέπουν οι Συνθήκες».

83. Όσον αφορά την πρώτη εξ αυτών των προϋποθέσεων, το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από ορισμένα παρεμβαίνοντα κράτη μέλη, διατείνεται ότι η απόφαση για την υποβολή γραπτής δηλώσεως ενώπιον του ΔΔΔΘ ήταν πολιτική απόφαση. Η Ένωση δεν είχε υποχρέωση συμμετοχής στη σχετική διαδικασία. Δεδομένου ότι η ορθή απάντηση στην αίτηση γνωμοδοτήσεως δεν μπορεί να συναχθεί κατά τρόπο αντικειμενικό και ουδέτερο από τα σχετικά νομικά κείμενα (ειδικότερα, τη Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας), οποιεσδήποτε παρατηρήσεις εκ μέρους της Ένωσης περιέχουν πολιτικές επιλογές, επίσης όσον αφορά τα προκαταρκτικά ζητήματα ως προς τη γενική δικαιοδοσία του ΔΔΔΘ και το παραδεκτό της αιτήσεως συμβουλευτικής γνωμοδοτήσεως.

84. Δέχομαι ότι κάθε πράξη θεσμικού οργάνου της Ένωσης, ειδικά στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων, δύναται να έχει πολιτικές συνέπειες. Ομοίως, οι παρατηρήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο (διεθνούς) δικαστικής διαδικασίας κατατείνουν, από την ίδια τους τη φύση, στον επηρεασμό της αποφάσεως που θα προκύψει από την οικεία διαδικασία. Ανάλογα με τους κανόνες που διέπουν την εκάστοτε διεθνή δικαστική διαδικασία, ο νομιμοποιούμενος να παραστεί μπορεί, για παράδειγμα, να αμφισβητήσει τη δικαιοδοσία του δικαιοδοτικού οργάνου, να διατυπώσει αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό ορισμένων ή όλων των ζητημάτων που τέθηκαν, να προτείνει απαντήσεις σε ορισμένα ή όλα αυτά τα ζητήματα ή να επικεντρωθεί σε μία επιχειρηματολογία και όχι σε άλλη.

85. Πάντως, κατά την άποψή μου, τούτο δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι οι παρατηρήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο διεθνών δικαστικών διαδικασιών εμπίπτουν στα κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ «καθήκοντα χάραξης πολιτικών» του Συμβουλίου[30].

86. Στην παρούσα υπόθεση, το Συμβούλιο είχε ήδη ασκήσει τον ρόλο του «χάραξης πολιτικών» στο πλαίσιο της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας πριν από την υποβολή γραπτής δηλώσεως από την Επιτροπή στο ΔΔΔΘ.

87. Πρώτον, η Ένωση κατέστη μέρος τόσο της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας όσο και των συμφωνιών αλιευτικής συμπράξεως με πέντε από τα κράτη της ΥΕΑ που προαναφέρθηκαν, στο πλαίσιο διαδικασιών στις οποίες το Συμβούλιο επιτέλεσε στο ακέραιο τον ρόλο που του επιφυλάσσουν οι Συνθήκες[31]. Ειδικότερα, το Συμβούλιο έχει συμφωνήσει να δεσμεύεται από τις

30 — Σημειώνω συναφώς ότι το Συμβούλιο φαίνεται να δέχεται (τουλάχιστον επί του παρόντος) ότι τέτοιες επιλογές θεμιτά μπορούν να γίνουν από την Επιτροπή όταν αυτή κινεί διαδικασίες επιλύσεως διαφορών σύμφωνα με τις διαδικαστικές απαιτήσεις του κανονισμού για τους εμπορικούς φραγμούς και του άρθρου 3 της αποφάσεως 98/414 του Συμβουλίου (που αφορά τη Συμφωνία ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ), χωρίς να παραβεί το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ. Το Συμβούλιο δεν εξήγησε γιατί θα πρέπει να ισχύει κάτι διαφορετικό όσον αφορά τη διαδικασία γνωμοδοτήσεως του ΔΔΔΘ (ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διεθνή δικαστική διαδικασία).

31 — Βλ. σημείο 13 ανωτέρω. Κατά την επικύρωση της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας εξ ονόματος της Ένωσης, το Συμβούλιο επικαλέστηκε, μεταξύ άλλων, το άρθρο 113 ΕΚ (κοινή εμπορική πολιτική) και το άρθρο 228, παράγραφοι 2 και 3, ΕΚ (σύναψη διεθνών συμφωνιών). Το Συμβούλιο επικαλέστηκε επίσης το άρθρο 300, παράγραφοι 2 και 3, ΕΚ (σύναψη διεθνών συμφωνιών) όταν εξέδωσε τους πιο πρόσφατους κανονισμούς οι οποίοι επικύρωσαν τις αλιευτικές συμφωνίες με τα κράτη της ΥΕΑ. Οι προηγούμενοι κανονισμοί είχαν ως βάση μόνο τις αφορώσες την κοινή αλιευτική πολιτική διατάξεις της Συνθήκης.

σχετικές διατάξεις επιλύσεως διαφορών [32], και γενικότερα από συμφωνίες αφορώσες τη δικαιοδοσία για την ερμηνεία των εν λόγω συμβάσεων. Κατά το άρθρο 216, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, οι διεθνείς αυτές συμφωνίες είναι δεσμευτικές για την Ένωση και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του δικαίου της Ένωσης [33].

88. Δεύτερον, η Ένωση έχει θεσπίσει ευρύ φάσμα εσωτερικών κανόνων οι οποίοι καλύπτουν τις ουσιώδεις πτυχές των συμφωνιών αυτών. Ειδικότερα, όπως υπογράμμισε η Επιτροπή, διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 1005/2008 του Συμβουλίου σχετικά με την ΠΛΑ αλιεία, όπως αυτές που ορίζουν την «παράνομη αλιεία», στηρίζονται σε προϋπάρχοντες διεθνείς κανόνες [34].

89. Αυτές είναι οι επιλογές «χάραξης πολιτικών» στις οποίες προέβη το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ και τους ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες των Συνθηκών που προασπίζουν τα προνόμια του Συμβουλίου όσον αφορά τη διαπραγμάτευση, την υπογραφή και τη σύναψη διεθνών συμφωνιών.

90. Η συνακόλουθη αποσαφήνιση και εφαρμογή υφισταμένων δεσμεύσεων, που η Ένωση έχει αναλάβει σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, μέσω διεθνών δικαστικών διαδικασιών, περιλαμβανομένης της γνωμοδοτικής διαδικασίας του ΔΔΔΘ, είναι στις περισσότερες περιπτώσεις απλώς η συνέπεια προγενέστερων επιλογών «πολιτικής» του Συμβουλίου και ως εκ τούτου δεν απαιτεί τη χάραξη νέας πολιτικής.

91. Μολονότι εδώ ισχύουν τα ανωτέρω, διστάζω να δεχθώ ότι η κατάσταση είναι πάντοτε αυτή. Έτσι, δεν αποκλείεται, στο πλαίσιο διεθνούς δικαστικής διαδικασίας στην οποία η Ένωση νομιμοποιείται να παραστεί, η Ένωση να χρειαστεί να λάβει θέση επί ζητήματος το οποίο δεν καλύπτεται ούτε από τις υφιστάμενες κατά το διεθνές δίκαιο δεσμεύσεις της Ένωσης οι οποίες πρέπει να ερμηνευθούν (και εφαρμοστούν) στην εν λόγω διαδικασία ούτε από κάποιον άλλο κανόνα διεθνούς δικαίου επί του οποίου η Ένωση έχει ήδη λάβει θέση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, τα προνόμια του Συμβουλίου πρέπει να γίνονται σεβαστά. Πάντως, έχω την άποψη ότι η επίμαχη διαδικασία του ΔΔΔΘ καθώς και οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την Ένωση αφορούν ζητήματα τα οποία ανέκυψαν στο πλαίσιο της λειτουργίας της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας και της Συμφωνίας ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ.

92. Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση από την οποία εξαρτάται αυτό το σκέλος του λόγου ακυρώσεως, θεωρώ ότι, σε κάθε περίπτωση, το Συμβούλιο δεν μπορεί να επικαλεστεί τη δεύτερη περίοδο του άρθρου 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ μεμονωμένα σε σχέση με τις λοιπές διατάξεις των Συνθηκών.

32 — Η Ένωση δεν έχει ακόμη επιλέξει ένα ή περισσότερα μέσα επιλύσεως των διαφορών όσον αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας, όπως προβλέπει το άρθρο 287 της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας. Κατά το άρθρο 7 του παραρτήματος IV της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας, τούτο σημαίνει ότι η Ένωση θεωρείται ότι έχει αποδεχθεί τη διαδικασία διαιτησίας.

33 — Βλ., για παράδειγμα, απόφαση Air Transport Association of America κ.λπ. (C-366/10, EU:C:2011:864, σκέψη 73).

34 — Σύμφωνα με το άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΚ) 1005/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2008, περί δημιουργίας κοινοτικού συστήματος προλήψεως, αποτροπής και εξαλείψεως της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας, τροποποιήσεως των κανονισμών (ΕΟΚ) 2847/93, (ΕΚ) 1936/2001 και (ΕΚ) 601/2004 και καταργήσεως των κανονισμών (ΕΚ) 1093/94 και (ΕΚ) 1447/1999, η Κοινότητα κατήρτισε ευρωπαϊκό κατάλογο σκαφών ΠΛΑ αλιείας (ο οποίος αναθεωρείται τακτικά) βάσει των καταλόγων των περιφερειακών οργανώσεων διαχειρίσεως της αλιείας (στο εξής: ΠΟΔΑ): βλ. κανονισμό (ΕΕ) 468/2010 της Επιτροπής, της 28ης Μαΐου 2010, περί θεσπίσεως του καταλόγου της ΕΕ με τα σκάφη που συμμετέχουν σε παράνομη, λαθραία και άναρχη αλιεία (ΕΕ L 131, σ. 22). Η Ένωση έχει επίσης επιβάλει μέτρα ΠΟΔΑ όσον αφορά ορισμένα κράτη: βλ., για παράδειγμα, κανονισμό (ΕΚ) 826/2004 του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2004, για την απαγόρευση της εισαγωγής ερυθρού τόνου του Ατλαντικού (Thunnus thynnus) καταγωγής Ισημερινής Γουινέας και Σιέρα Λεόνε και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 2092/2000 (ΕΕ L 127, σ. 19), ο οποίος εφαρμόζει τις συστάσεις της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση των Τονοειδών του Ατλαντικού (ICCAT), στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι η Ένωση.

93. Εκτιμώ ότι η φράση «σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπουν οι Συνθήκες» σημαίνει κατ' ανάγκην ότι τα καθήκοντα χαράξεως πολιτικής του Συμβουλίου δεν μπορούν να ασκηθούν χωρίς άλλη διάταξη (ή, όπου αυτό είναι αναγκαίο, σειρά άλλων διατάξεων) στις Συνθήκες να έχει δημιουργήσει αυτή την αρμοδιότητα, τηρουμένης κατ' αυτόν τον τρόπο της αρχής της δοτής αρμοδιότητας.

94. Πάντως, δεν νομίζω ότι η έλλειψη στις Συνθήκες άλλης διατάξεως σχετικής με τον ρόλο του Συμβουλίου όσον αφορά τη θέσπιση συγκεκριμένων πράξεων μέσω των οποίων η Ένωση ενεργεί στις εξωτερικές της σχέσεις —και μέσω των οποίων εφαρμόζονται ενδεχομένως οι πολιτικές της Ένωσης— εμποδίζει το Συμβούλιο να ασκήσει τα κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ προνόμιά του για να αποφασίσει σχετικά με τις πολιτικές της Ένωσης στις εξωτερικές σχέσεις όταν ήδη δεν υπάρχει επαρκής πολιτική. Αν ίσχυε κάτι τέτοιο, η Ένωση θα αντιμετώπιζε σοβαρές δυσχέρειες στην προσπάθειά της να δρα αποτελεσματικά. Πράγματι, οι Συνθήκες δεν περιέχουν χωριστές διατάξεις για πολλές πράξεις εξωτερικής δράσεως μέσω των οποίων μπορεί να ενεργήσει η Ένωση, ως έχουσα διεθνή νομική προσωπικότητα [35]. Παρά ταύτα, σε κάθε περίπτωση η αποτελεσματική εξωτερική δράση της Ένωσης θα πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιεί ποικίλα μέσα και, στο πλαίσιο αυτό, να γίνονται σεβαστά τα προνόμια του Συμβουλίου.

95. Προσθέτω δε ότι, όπου οι Συνθήκες περιέχουν διαδικαστικούς κανόνες βάσει των οποίων το Συμβούλιο πρέπει να ενεργεί όσον αφορά συγκεκριμένες πράξεις εξωτερικής δράσεως της Ένωσης, το Συμβούλιο δεν μπορεί να χρησιμοποιεί το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ προκειμένου να υπονομεύσει αυτούς τους κανόνες [36]. Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι από το άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ συνάγεται ότι οι κανόνες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνεται η βούληση των θεσμικών οργάνων της Ένωσης τίθενται από τις Συνθήκες και είναι δεσμευτικοί τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τα ίδια τα θεσμικά όργανα [37].

96. Κατόπιν τούτων, όπως διευκρίνισα ανωτέρω, η λήψη εν προκειμένω αποφάσεως σχετικά με τη θέση της Ένωσης σε διεθνή δικαστική διαδικασία δεν απαιτούσε την περαιτέρω άσκηση αυτών των προνομίων του Συμβουλίου.

97. Συνάγω ότι το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Δεύτερος λόγος ακυρώσεως: άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ

98. Με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι οι ενέργειες της Επιτροπής παραβιάζουν ξεκάθαρα την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας η οποία διατυπώνεται στη δεύτερη περίοδο του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ. Το Συμβούλιο διατείνεται ότι η Επιτροπή, ανακοινώνοντας στη συνεδρίαση της Coreper στις 27 Νοεμβρίου 2013 ότι θα προχωρούσε στην υποβολή της δηλώσεως και, ακολούθως, πράττοντας ακριβώς αυτό δύο ημέρες αργότερα, παρέλειψε: (i) να παρουσιάσει, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, πρόταση αποφάσεως του Συμβουλίου για τον καθορισμό της θέσεως της Ένωσης που επρόκειτο να εκφραστεί ενώπιον του ΔΔΔΘ, (ii) να συνεργαστεί με το Συμβούλιο ως προς τον καθορισμό του περιεχομένου της δηλώσεως που επρόκειτο να υποβληθεί και (iii) να λάβει υπόψη την άποψη του Συμβουλίου ότι, σε περίπτωση μη υπάρξεως θέσεως της Ένωσης έχουσας εγκριθεί από το Συμβούλιο, δεν μπορούσε να υποβληθεί

35 — Βλ., επίσης, προτάσεις μου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Κοινοβούλιο και Επιτροπή κατά Συμβουλίου [C-103/12 και C-165/12, EU:C:2014:334 («Αλιευτικές ζώνες της Βενεζουέλας»), σημεία 107 και 108].

36 — Ομοίως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, ΣΕΕ, «[α]σκεί καθήκοντα πολιτικού ελέγχου και συμβουλευτικά καθήκοντα υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες», δεν μπορεί να επικαλεστεί τη συγκεκριμένη έκφραση των αρμοδιοτήτων του για να επεκτείνει τον ρόλο του στις διεθνείς συμφωνίες τις οποίες αφορά το άρθρο 218 ΣΛΕΕ. Βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου [C-658/11, EU:C:2014:2025 («Μεταγωγή υπόπτων πειρατείας προς τον Μαυρίκιο»), σκέψεις 54 και 55].

37 — Βλ. αποφάσεις Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου [C-133/06, EU:C:2008:257 («καθεστώς πρόσφυγα»), σκέψη 54], και Επιτροπή κατά Συμβουλίου [C-28/12, EU:C:2015:282 (υπόθεση «δύο μεικτές συμφωνίες»), σκέψεις 41 και 42].

γραπτή δήλωση στο ΔΔΔΘ. Από την πλευρά της, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, κράτησε πλήρως ενήμερο το Συμβούλιο και, στο μέτρο του δυνατού, έλαβε υπόψη τα λεπτομερή σχόλια επιμέρους κρατών μελών κατά την προετοιμασία της γραπτής δηλώσεως που υπέβαλε στο ΔΔΔΘ.

99. Η υποχρέωση αμοιβαίας ειλικρινούς συνεργασίας που αποτυπώνεται στη δεύτερη περίοδο του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ ισχύει εντός των ορίων των εξουσιών που οι Συνθήκες παρέχουν σε κάθε θεσμικό όργανο. Κατά συνέπεια, η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να αυξήσει ή να μειώσει τις εν λόγω εξουσίες[38]. Έτσι, όταν οι Συνθήκες ορίζουν ότι η Επιτροπή είναι αρμόδια να ενεργεί χωρίς την έγκριση του Συμβουλίου, η υποχρέωση της Επιτροπής να συνεργαστεί με το Συμβούλιο δεν μπορεί να επεκταθεί μέχρι του σημείου να απαγορεύσει στην Επιτροπή να ενεργεί κατ' αυτόν τον τρόπο.

100. Κατά την άποψή μου, το πρώτο και το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου ακυρώσεως στηρίζονται στην παραδοχή ότι, βάσει της ορθής ερμηνείας του άρθρου 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ, η Επιτροπή έπρεπε να λάβει την εκ των προτέρων έγκριση του Συμβουλίου προκειμένου να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής διαδικασίας του ΔΔΔΘ και ότι κανένα επίπεδο διαβουλεύσεως ή καλόπιστης συνεργασίας δεν μπορεί να θεραπεύσει την εν λόγω παράβαση. Ωστόσο, εφόσον —όπως έχω ήδη συμπεράνει— το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ *δεν* απαιτούσε από την Επιτροπή να λάβει μια τέτοια εκ των προτέρων έγκριση, η Επιτροπή, μη ζητώντας την, δεν παρέβη την υποχρέωσή της καλόπιστης συνεργασίας.

101. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως, θεωρώ ότι τα διαθέσιμα πραγματικά περιστατικά δείχνουν ότι, κατά την προετοιμασία της δηλώσεως, η Επιτροπή πράγματι διαβουλεύθηκε με τα κράτη μέλη και με το Συμβούλιο, και έλαβε υπόψη τα σχόλιά τους (περιλαμβανομένων αυτών που αφορούσαν τη δικαιοδοσία του ΔΔΔΘ)[39] πριν υποβάλει τη γραπτή δήλωση εξ ονόματος της Ένωσης εντός της ταχθείσας από το ΔΔΔΘ προθεσμίας.

102. Κατά συνέπεια, για τους ανωτέρω λόγους συνάγω ότι επίσης ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Πρόσθετο ζήτημα: άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ και άρθρο 335 ΣΛΕΕ

103. Αν το άρθρο 16, παράγραφος 1, ΣΕΕ και το άρθρο 218, παράγραφος 9, ΣΛΕΕ δεν έχουν εφαρμογή, η προσφυγή του Συμβουλίου πρέπει να απορριφθεί: τουλάχιστον βάσει των εν λόγω διατάξεων, το Συμβούλιο είχε ήδη λάβει την κρίσιμη θέση· και δεν ήταν αρμόδιο να αποφασίσει σχετικά με την υποβολή της επίμαχης γραπτής δηλώσεως. Συνεπάγεται όμως το ανωτέρω συμπέρασμα επίσης ότι η απόφαση υποβολής της εν λόγω δηλώσεως νομίμως στηρίχθηκε, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, στο άρθρο 335 ΣΛΕΕ (σε συνδυασμό με το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ) και, ως εκ τούτου, εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Επιτροπής; Ή, αν δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 335 ΣΛΕΕ, παρά ταύτα η Επιτροπή ήταν βάσει του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ αρμόδια να λάβει την απόφαση αυτή; Θα εξετάσω τώρα τα ζητήματα αυτά.

104. Κατά την άποψή μου, με δεδομένο ότι ήδη υπάρχει η κρίσιμη θέση της Ένωσης, στη συνέχεια στην Επιτροπή απέκειτο, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ, να προχωρήσει στην υλοποίηση της θέσεως αυτής και να την υπερασπιστεί στη διεθνή σκηνή (περιλαμβανομένων των διεθνών δικαστικών διαδικασιών). Σε τελική ανάλυση, έργο της Επιτροπής είναι να προωθεί το γενικό συμφέρον της Ένωσης και να διασφαλίζει την εφαρμογή των Συνθηκών και των μέτρων που τα θεσμικά όργανα λαμβάνουν σύμφωνα με αυτές[40].

38 — Απόφαση Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου [C-48/14, EU:C:2015:91 (υπόθεση «ραδιενεργές ουσίες»), σκέψεις 57 και 58].

39 — Βλ., επιπλέον, σημεία 103 έως 115 κατωτέρω ως προς το πεδίο και την έκταση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 335 ΣΛΕΕ.

40 — Βλ., επίσης, απόφαση Reynolds Tobacco κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-131/03 P, EU:C:2006:541, σκέψη 94).

105. Αν το άρθρο 335 ΣΛΕΕ αποτελεί απλώς ειδική έκφανση, όσον αφορά την εκπροσώπηση της Ένωσης, της γενικής αρχής που διατυπώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ, τότε το άρθρο 335 ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ καθιστά την Επιτροπή αρμόδια να αποφασίζει επί γραπτών δηλώσεων όπως οι επίμαχες στην παρούσα υπόθεση.

106. Το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί με την απόφαση στην υπόθεση Reynolds Tobacco ότι το άρθρο 282 ΕΚ (νυν άρθρο 335 ΣΛΕΕ) διατυπώνει, παρά τη φράση «σε κάθε κράτος μέλος» που βρίσκεται στην εν λόγω διάταξη, «[…] μια γενική αρχή και διευκρινίζει ότι η Κοινότητα έχει νομική ικανότητα, εκπροσωπείται δε, προς τούτο, από την Επιτροπή» [41]. Στην υπόθεση εκείνη, το Δικαστήριο παρέπεμψε επίσης στο γεγονός ότι η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις της Συνθήκης καθώς και τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει αυτών (άρθρο 211 ΕΚ, νυν δεύτερη περίοδος του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ). Για τον λόγο αυτόν, το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως αποφάσεως του τότε Πρωτοδικείου [42] με την οποία είχαν απορριφθεί ως απαράδεκτες οι προσφυγές ακυρώσεως που ορισμένοι παρασκευαστές τσιγάρων είχαν ασκήσει κατά αποφάσεως της Επιτροπής να ασκήσει αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων τρίτου κράτους (των ΗΠΑ) με αντικείμενο τη φερόμενη εμπλοκή των εν λόγω παρασκευαστών σε σύστημα λαθρεμπορίας τσιγάρων στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η Επιτροπή άσκησε την εν λόγω αγωγή ενώπιον δικαστηρίου των ΗΠΑ χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Συμβουλίου [43].

107. Στην υπόθεση Reynolds Tobacco, η αρμοδιότητα της Επιτροπής βάσει των εν λόγω διατάξεων ήταν να αποφασίσει, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Συμβουλίου, να κινήσει δίκη ενώπιον των δικαστηρίων τρίτου κράτους και να ορίσει το πεδίο και την ουσία του ασκηθέντος ενδίκου βοηθήματος. Το Δικαστήριο δέχθηκε ότι το σύνολο των στοιχείων αυτών συνιστά «εκπροσώπηση» της Ένωσης από την Επιτροπή. Κατά την άποψή μου, τούτο συνεπάγεται κατ' ανάγκην ότι το Δικαστήριο *δεν* θεώρησε ότι ο ρόλος της Επιτροπής, ως ενός εκ των κύριων πολιτικών θεσμικών οργάνων της Ένωσης, είναι συγκρίσιμος με αυτόν ενός δικηγόρου ο οποίος εκπροσωπεί τον πελάτη του (την Ένωση).

108. Το Δικαστήριο κατέστησε σαφές ότι η δυνατότητα εκπροσωπήσεως της Ένωσης από την Επιτροπή υπάρχει ακριβώς προκειμένου, μέσω ενεργειών στο πλαίσιο νομικών διαδικασιών, να έχει αποτέλεσμα το γεγονός ότι η Ένωση έχει νομική προσωπικότητα. Σε αντίθεση με το Συμβούλιο και την Αυστριακή Κυβέρνηση, δεν βρίσκω για ποιον λόγο η έκταση της αρμοδιότητας της Επιτροπής να εκπροσωπεί την Ένωση θα πρέπει να διαφέρει ανάλογα με το forum στο οποίο η Ένωση παρίσταται ως μετέχουσα σε δικαστική διαδικασία.

109. Ούτε έχω πειστεί από την επιχειρηματολογία του Συμβουλίου ότι, σε αντίθεση με την κατάσταση στην υπόθεση Reynolds Tobacco, οι γραπτές δηλώσεις που υποβλήθηκαν από την Επιτροπή στο ΔΔΔΘ δεν έχουν σχέση με τον ρόλο της ως «θεματοφύλακα των Συνθηκών» βάσει της δεύτερης περιόδου του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ.

110. Πράγματι, στην υπόθεση Reynolds Tobacco, με την αγωγή που είχε ασκηθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες επιδιωκόταν στην ουσία η καταβολή αποζημιώσεως από τις εταιρίες καπνού λόγω της φερόμενης συμμετοχής τους σε λαθρεμπορία τσιγάρων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με αποτέλεσμα τη διαφυγή τελωνειακών δασμών και ΦΠΑ. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ενεργούσε για να προασπίσει την ακεραιότητα της τελωνειακής ενώσεως και τα δημοσιονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας [44].

41 — Απόφαση Reynolds Tobacco κ.λπ. κατά Επιτροπής (C-131/03 P, EU:C:2006:541, στο εξής: Reynolds Tobacco, σκέψη 94).

42 — Απόφαση Philip Morris International κατά Επιτροπής (T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 και T-272/01, EU:T:2003:6).

43 — Το Δικαστήριο είχε πλήρη επίγνωση του γεγονότος αυτού: το Συμβούλιο είχε επιστήσει την προσοχή του ειδικά στο συγκεκριμένο σημείο με το υπόμνημά του παρεμβάσεως υπέρ της Επιτροπής.

44 — Βλ. απόφαση Philip Morris International κατά Επιτροπής (T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 και T-272/01, EU:T:2003:6, σκέψεις 1 έως 3).

111. Πάντως, το γεγονός ότι, με την υποβολή γραπτών δηλώσεων ενώπιον του ΔΔΔΘ στην υπόθεση αριθ. 21, η Επιτροπή δεν απέβλεπε σε παρόμοιες άμεσες πρακτικές συνέπειες για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και για τον προϋπολογισμό της Ένωσης δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή δεν ενήργησε σύμφωνα με την αποστολή της βάσει της δεύτερης περιόδου του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ.

112. Πρώτον, μολονότι η γνωμοδοτική διαδικασία του ΔΔΔΘ είναι κατ' ανάγκην διαφορετικής φύσεως σε σχέση με αγωγή με την οποία ζητείται η καταβολή αποζημιώσεως, παρά ταύτα αμφότερες οι διαδικασίες μπορούν να παράγουν αποτελέσματα έχοντα συνέπειες για την Ένωση. Έτσι, αμφότερες μπορεί να απαιτήσουν από την Ένωση να αναλάβει «κατάλληλες πρωτοβουλίες» και να «προαγάγει το κοινό συμφέρον της Ένωσης».

113. Δεύτερον, το Δικαστήριο έχει ήδη βεβαιώσει ότι η υποχρέωση της Επιτροπής ως «θεματοφύλακα των Συνθηκών» περιλαμβάνει τη διασφάλιση της ορθής εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που τρίτο κράτος ανέλαβε δυνάμει συμφωνίας συναφθείσας με την Ένωση, με τη χρήση των μέσων που προβλέπονται από την εν λόγω συμφωνία ή από τις ληφθείσες βάσει αυτής αποφάσεις[45], περιλαμβανομένης της διαδικασίας επιλύσεως διαφορών[46]. Κατά συνέπεια, δεν βλέπω κάποιον λόγο αρχής για τον οποίο θα πρέπει να εξαιρεθεί από τις αρμοδιότητες της Επιτροπής η εκπροσώπηση σε διεθνείς δικαστικές διαδικασίες.

114. Τρίτον, τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο ΔΔΔΘ για τη γνωμοδότησή του αφορούσαν την ερμηνεία διεθνούς συμφωνίας που έχει συνάψει η Ένωση (της Συμβάσεως για το δίκαιο της θάλασσας), διμερών αλιευτικών συμφωνιών της Ένωσης με τρίτα κράτη (συγκεκριμένα, με πέντε μέλη της ΥΕΑ) και της Συμφωνίας ιχθυαποθεμάτων του ΟΗΕ. Όλες αυτές οι διεθνείς νομικές πράξεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έννομης τάξεως της Ένωσης και είναι δεσμευτικές για τα θεσμικά της όργανα. Επιπλέον, τα συγκεκριμένα ερωτήματα αφορούσαν το ζήτημα της συντρέχουσας δικαιοδοσίας του παράκτιου κράτους και του κράτους σημαίας να διασφαλίζουν τη συνετή διατήρηση των βιολογικών πόρων της θάλασσας, και ειδικότερα στο πλαίσιο της καταπολεμήσεως της ΠΛΑ αλιείας —τομέα στον οποίο η Ένωση έχει θεσπίσει ειδικά νομοθετήματα παραγώγου δικαίου βάσει προϋφιστάμενων διεθνών κανόνων[47]. Το γεγονός ότι κατά την εξέλιξη μιας τέτοιας διαδικασίας μπορούν να ανακύψουν πρόσθετα στοιχεία σχετικά με γενικά ζητήματα (εν προκειμένω, τη δικαιοδοσία του ΔΔΔΘ να εκδίδει συμβουλευτικές γνωμοδοτήσεις και το παραδεκτό των τεθέντων ερωτημάτων) είναι εγγενές χαρακτηριστικό οποιασδήποτε νομικής διαδικασίας.

115. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι το άρθρο 335 ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με τη δεύτερη περίοδο του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ παρείχε στην Επιτροπή προσήκουσα νομική βάση για την υποβολή γραπτών και προφορικών δηλώσεων ενώπιον του ΔΔΔΘ εξ ονόματος της Ένωσης.

Πρόταση

116. Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω κρίσεων και των άρθρων 138 και 140 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου που αφορούν την κατανομή των δικαστικών εξόδων, προτείνω στο Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

45 — Απόφαση C.A.S. κατά Επιτροπής (C-204/07 P, EU:C:2008:446, σκέψη 95) (η οποία αφορά τη συμφωνία συνδέσεως με την Τουρκία) και διάταξη Mugraby κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (C-581/11 P, EU:C:2012:466, σκέψη 68) (η οποία αφορά την ευρωμεσογειακή συμφωνία συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Λιβάνου, αφετέρου, η οποία υπογράφτηκε στο Λουξεμβούργο στις 17 Ιουνίου 2002 και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως 2006/356/ΕΚ του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2006 (ΕΕ L 143, σ. 1).

46 — Βλ. απόφαση Kaufring κ.λπ. κατά Επιτροπής (T-186/97, T-187/97, T-190/97 έως T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97 έως T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 και T-147/99, EU:T:2001:133, σκέψη 270).

47 — Βλ., για παράδειγμα, σημείο 88 ανωτέρω.

— να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά του έξοδα καθώς και σε αυτά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

— να ορίσει ότι η Αυστριακή, η Τσεχική, η Φινλανδική, η Γαλλική, η Ελληνική, η Λιθουανική, η Ολλανδική και η Ισπανική Κυβέρνηση καθώς και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.